

जैन धर्म प्रकाश

JAIN DHARMA PRAKASHI.

१९९२ ई. श्रावण मास शुद्ध अष्टमि, संवत् १९५२ अंक १२ भा.

इंद्रवज्रा,

जिनेंद्र पूजा गुरु पर्यु पास्ति
 सात्वानु कंषा शुभ पात्र दान
 मृगानुरागः श्रुति राग मस्य
 वज्रम वृक्षस्य फलान्य मृज ॥१॥

प्रगट कर्तुं

श्री जैन धर्म प्रसारक सभा

जयपुर

१९९२

अमदावादमा.

पुनापट्टा श्री-दीप आन व. अ. ३. विभिन्न भा प्रसमा
 (पुनापट्टा) जंगाराम छापी प्रसिद्ध कर्तुं
 पुनापट्टा १ भा ३१-०-० आनवधि, पाली १९९२.

મહેરબાની કરીને વાંચવા તરફી લેશો ?

વિજ્ઞાપિ.

જેટ માસના એ એક આયેલા હોવાથી આમ અને ફાલગુન માસ નો એકેત્ર એકેત્ર એક કાઠવામાં આવ્યો છે તો પણ દરેક જૈનગ્રંથુઓ ને હુપવાની અગરોતો સચીતર સંચલ કરીને આ એક અગમ્ય કદનો કોલો છે અને તેજ કારણથી આ છત્રો એક નીકળતાં વિલેય થયો છે જે કે વર્તમાનવચ્ચા વાંચતાં સમજી શકશો.

કેટલાએક યુગુરા આદરો પ્રથમ વર્ષનું જવાનમ મોકલતા સાચ ખીજ વર્ષથી ચોપાતાયું બંધ કરવા લખે છે પરંતુ તેઓ સાહેબે વીચારું પડે છે કે એકતો પોતે આયેસો રૂપેઓ ફક્ત રાતનવિહિતા કાર્યમાંજ વપરાય છે અને ખીનું એટલા સ્વલ્પ જાલવાના બદલામાં અમલ્ય જ્ઞાન કારી વિષયો વાંચવાને બની આવે છે તો એટલા સ્વલ્પ દ્રવ્યને ધર્મકાર્યમાં અવશ્ય નિર્માણ કરવું જોઈએ.

આવતા વર્ષથી આ ચોપાતાનાને માટે કેટલોએક વિશેષ પ્રયત્ન કરવા સાયેના લાજથી સ્વચ્છ થતા દ્રવ્યમાંથી કેટલાએક નવીન ધર્મ કાર્યોનો પ્રારંભ કરવા વિચાર છે તો ઉદાર હીલના આહુકર્ગો આવતા વર્ષથી બનતી રીતે આહુકોમાં વૃદ્ધિ કરવા પ્રયાસ કરવો જોઈ તેઓએ વિદ્યાવૃદ્ધિ કાર્યમાં મદદ આપી ગણારો.

છવટે એટલું કહેવાની જરૂર પડે છે કે પ્રથમ વર્ષ પૂરું થયા છતાં પણ કેટલાએક આહુકોએ જવાનમ મોકલવાનો પ્રસાદ દૂર કર્યો નથી તો આશા છે કે તે પો હવે પાણી થોડીજ મુદતમાં જવાનમ મોકલવા કૃપા કરશે અને આ દ્રવ્ય રાત આતાનુંજ છે એમ જાણી પીલંચ કરવાથી પ્રાપ્ત થતા દોષથી દૂર રહેશે.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.

- ૧ હરિખળ અને વસંતમી (પંચાંકી નાટક)
- ૨ ધર્મવિચાર (જિનપૂજા)
- ૩ સમકિત (આરામનંદનની કથા)
- ૪ વર્તમાનવચ્ચા.

૧૪.

૧૭૭

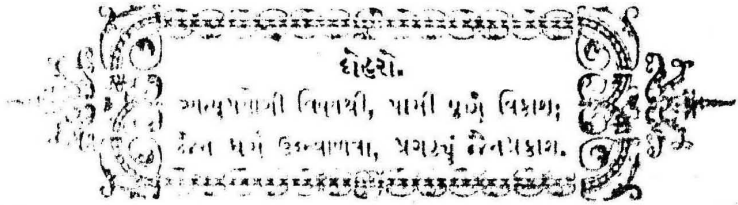
૧૮૨

૧૮૬

૧૯૦

શ્રી જૈન ધર્મ પ્રકાશ.

JAINA DHARMA PRAKASH.

પુરતક ૨ ભું. શક ૧૮૦૭. માધ વ્યને કાલગુન સંવત ૧૯૪૨. વ્યંક ૧૨ મો.

શ્રી જૈનધર્મો જયતિ.

હરિબલ અને વસંતશ્રી.

(જીવદયાથી યતા કામદાનું)

પંચાંકી નાટક.

(સાંધણ પાને ૧૬૪ થી.)

મધાન—અનુચરો ! તમારી પેઠે મેં પણ ઘણી શોધ કરી પ-
રંતુ મને પણ કંઈ શોધ લાગી નથી. મને તો ખાતરી છે કે જો કોઈ
રાજકુંવરની સાથે નીકળી ગઈ છે તો હવે ફાગળના કાંદા સાં મારવા;
માઠે ગાલો આપણે જઈને વસંતમેળ મહારાજને તેવા ખખર આપી-
એ ને દીવારો દઈએ કે જે ખનવાનું હતું તે ખન્યું માટે હવે મિથ્યા
શોક કરવો ઘટીત નથી.

એ માણસા—આલો અમે પણ તૈયારજાઈએ. (સજા નગર.)

પ્રવેશ ૬ કો.

સ્થળ—વિશાળપુરમાં રાજ્ય સભા.

મધાન (મહાસેન રાજાને)—(રાગત) રાજાની સાથે વાત કરતાં તો
એમ માલમ પડે છે કે તેમનું ચિત હરિખજની સી ઉપર લાગવાથી

૧૭૮

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

વ્યગ્રતાને પામેલું છે પરંતુ તે વ્યગ્રતા મટી જવા માટે હરિખળનું કાં
સળ કાઢવાની મેં જે ચુકિત ખતાવી છે તે મમાણે થશે એટલે કાંઈ
અઠચણ રહેશે નહીં.

(હરિખળ કેટલાએક સભાસદો સાથે પ્રવેશ કરે છે, જોયાસને બેસે છે એટલે પ્રતિ-
હાર આવે છે.)

મતિહાર—વિશાળાધિપતિ શ્રી મહાસેન રાજાનો જય જય
કાર થાઓ !

(મહાસેન રાજા પ્રવેશ કરીને રાજ્યાસને બિરાજે છે.)

મહાસેન—મુજ સભાસદો ! મારી પુત્રી મદનમંજરીનો સ્વ-
યંવર મહોત્સવ કરવાનો છે તો તે સમય ઉપર મારા પરમ મિત્ર
લંકાપતિ બિભિષણને સહકુટુંબ આમંત્રણ કરવાનું છે માટે મારું
એ કામ જે શૂરાસરદાર ખજવશે તેને એક લાખ રૂપૈઆની જગીર
ખક્ષીસ કરવામાં આવશે. લે અનુચર ! આ ખીડું જે હિંમતવાન સ-
રદાર ગ્રહણ કરે તેને આપ.

(અનુચર ખીડું લઈને આખી સભામાં ફેરે છે પણ કોઈ તેના સામું જોતું નથી.
સથળા સભાસદો જોન પાશજી કરી નીચું જુએ છે.)

મહાસેન—

મનહર છંદ.

સ્વામીતાણું કાર્ય આવ્યે મુખ નીચાં કરી બેસો,

એવા નીચ શેવકોને હુમ્મેશાં ધિક્કાર છે;

પાઘડીઓ વાંકી મુઠી તાતી તરવાર રાખે,

ભાર ઉચકનારો તે મનુર ગમાર છે;

લંકાના ગમન મહીં જ્યારે નીચું જોઈ રહેશે,

ચુદ્ધને પ્રસંગે કહો શું તે કરનાર છે;

જોલતાં ખડાઈ મારે કામ કરવાથી હારે,

એવા નીચ ખાયલાને હુમ્મેશાં ધિક્કાર છે. ૧

પ્રધાન—મહારાજ ! જેણે હુંક મુદતમાં આપની અતિશય
કૃપા સંપાદન કરી છે અને જેનું ખળ હરિ (કૃષ્ણ) સમાન છે એવા

હરિખળ નાટક.

૧૭૪

આ સાહસિક હરિખળ પિના લંકામાં જવાનું ખીજથી ખનવું અશક્ય છે.

મહાસેન—(પૂર્વના જાત પ્રમાણે) મને પણ એમજ લાગે છે કે એના શિવાય આપણું કામ થાય તેવું નથી અને તેથી મને આશા છે કે તે મારી લાજ રાખશે અને આ તાંબુળ ગ્રહણ કરશે.

(સૌ હરિખળ સાથે જાઈ રહે છે એટલે હરિખળ ખેંચતું આવશ્યકન કરી પગે પગ ને તાંબુળ મહાજી કરે છે.)

મહાસેન—શાખાશ છે મારા શુરા સરદાર હરિખળ ! તને અને તારા પ્રશંસનિય-ધૈર્યને; તો આ વખતે સભાનું ખરેખર માન સાચવ્યું છે. (મધાનને) ! હરિખળને જોઈતી તૈયારી કરી આપી કાણેજ વિધાય કરે.

મધાન—વારૂ મહારાજ !

(સભા પરખાસ પાયા છે.)

—૬૬૬—

પ્રવેશ સાતમો.

સ્થળ—હરિખળનું ઘર.

વસંતશ્રી—(અંકલો) આજે માતાકાજે હું ઉઠી ત્યારે નિત્ય નિયમ પ્રમાણે પ્રાણનાથના સુખાર્વિદનું અવલોકન કરવાને બદલે દેવ ઘાગે મારી દ્રષ્ટી સાવરણી પર પડી. જો કે હું મારા મનને ઘણી રીતે મનાવું છું તો પણ તે કોઈ રીતે માનનું નથી વળી મારૂં દક્ષિણ નેત્ર પણ ક્યારનું ફરક્યા કરે છે તેથી એ દુશ્મિન્હ ખરેખર કાંઈ વિચોગ કે દુઃખ આવી પડવાનું સુચવન કરે છે. વારૂં પણ આજે હજી સુધી મીય પતિનું આગમન કેમ થયું નહીં હોય ! હવે તો તેજે જરૂર આવવા જોઈએ. મારાથી તેમનો વિચોગ ખીલકુલ સહન થઈ શકતો નથી.

(એટલામાં હરિખળ ઘરેલો કરે છે.)

વસંતશ્રી—પંથારે પ્રાણનાથ ! આજ આપ કેમ ઉદાસ દેખાઓ છો ?

હરિખળ—મીય વસંતશ્રી ! મહારાજ મહાસેનની કુંવરીને

૧૮૦

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

સ્વયંવર કરવાનો છે તે ઉપર લંકાના રાજા બિભિષણને નિમંત્રણ કરવા જે જય તેને એક લાખ રૂપૈઆની જગીર આપીશ એવું કહીને રાજાએ એક ખીડું સભામાં ફેરવ્યું તે કોઈ સભાસદે ન લીધું તેથી રાજા જણા ગુસ્સે થઈ ગયા. છેવટે પ્રધાને મારી કેટલીક મશંસા કરીને મહારાજાને કહ્યું કે એ કામ હરિખળ વિના ખીજથી બને તેવું નથી. વળી મહારાજા પણ એવું બોલ્યા કે હું પણ પ્રાર્થનું કે એ જ મારી લાજ રાખશે તેથી મેં ખીડું ગ્રહણ કયું. કાલે સવારે જ ત્યાં જવાને નીકળવાનું છે તેથી તૈયારી કરતાં જરા વધારે વિલંબ થયો. પ્રીય ! વિચારનું દુઃખ ખરેખર ભયંકર છે એ વિચારે મારા હૃદયમાં વાસ કરીને મને હતાસ કરી નાખ્યો છે.

વસંતશ્રી—

રાગ-મેવાડો.

જાણો પીયુષ માહરા એ છે દગાનું કામ;

લંકા જવાનું પ્રાણપતિ મુકી ધોને નામ. જાણો (આંકણી)

નથી સ્વયંવર નૃપ ધરે, નથી બિભિષણનું કામ;

મુજ મેળવવા કારણે, રમે મંત્રી તમામ. રે એછે ૧

રાયના ભોજન સમેરે, મેં બાણી'તી વાત;

કુદ્ય બુદ્ધિ થઈ રાયની, એમાં ફર નહીં તલ માત્ર. રે એછે ૨

નૃપતિ ઇચ્છે પુમતાણીરે, મારે માટે ઘાત;

કોઈક યુક્તિએ કરી, રહી જાએ ખરેખાત, રે એછે ૧

હરિખળ—પ્રીય ! તારા જેવી સદ્ગુણી સ્ત્રીએ તો ચોતાના

પતિએ લીધેલી પ્રતિજ્ઞા પાળવાનો બોધ કરવો જોઈએ તેને બદલે તેનો ભંગ કરવાનો બોધ કરે તે અયુક્ત છે. મનુષ્ય માત્રને એક વખત મરવું તો છે જ ત્યારે પછી મરણથી કરીને હું મારી લંકામાં જવાની પ્રતિજ્ઞાનો ભંગ કેમ કરું. હું મારા શરીરની જરા પણ દર-દર કરતો નથી. 'સત્યમેવ જયતે' એ વચન ઉપર વિશ્વાસ રાખીને

ધર્મ વિચાર.

૧૮૧

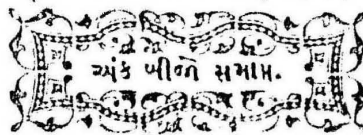
હું જાઉં છું તેથી તું તારા અમૃત જવા મીડા શબ્દાએ કરીને મને ધૈર્ય આપ કે જેથી હું જલદી તે કાર્ય કરીને અત્રે પાછો આવું. પણ મને તારા શિયળની ઘણી ધારતી રહેછે. સ્ત્રીનું ખરેખરે સૌંદર્ય અને ખરો અલંકાર તો એજ છે. મને ખાત્રી છે કે તું પ્રાણ ગયે પણ શિયળ જવા ર તેમ નથી તો પણ હું કહું છું કે વધારે સાવધ રહેજે.

વસંતશ્રી—પ્રીય પતિ! જ્યારે આપનો દૃઢ નિશ્ચયજ છે ત્યારે હું તે ખામત ખીલકુલ બોલી શકતી નથી પરંતુ તમે તમારું શરીર જાળવજો, છવતા મનુષ્ય સર્વાર્થ સાધન કરી શકે છે માટે જે કરો તે વિચાર પૂર્વક કરજો.

ગીતિ.

કાર્ય કરી રાજનું, સત્વર વિશાળપુરે આગમન કરજો;
તુમ ઘસીના શિળની, જરા ન ચિંતા હૃદયે ધરજો.
જો પણ પરજો ખીલ, મુજ અવગુણો જરા ન ચિંતિ ધરજો;
પ્રાણ પતિ યદી જાઓ, પણ ત્યાં થકી જરૂર વહેલાં વળજો.

(અને પરસ્પર આસિમન કરી જુદાં થોડે)

ધર્મ વિચાર.

(જિન પૂજા).

સાંધણ પાને ૧૬૯ થી.

મિત્ર વિનયચંદ્ર ! આ પ્રમાણે અલ્પ કાર્યથી અપાર સુખની પ્રાપ્તિ કરાવનાર જે જિનપૂજા તે કરવામાં નિરંતર તત્પર થવું તે આત્મહિત વાંછક જનોનું મુખ્ય કર્તવ્ય છે.

વિનયચંદ્ર—હે પ્રાંધુ ! આપે જિન ભકિતમાં પ્રતાવેલા અનંતા ગુણોનું વર્ણન કર્યું તે સાંભળી હું ખાદુજ ઉજમાજ યથાહું અનેતેથી નિરંતર જિનપૂજા કરવાની આકાંક્ષા મારાનું યજી વિશેષ સમજવા

૪૮૨

શ્રીજીનંધર્મ પ્રકાશ.

માટે મમ કહેલું કે એવી રીતે જિનપૂજન કરતાં કઈ કઈ વખત કય કઈ અવસ્થા ભાવવી ?

જ્ઞાનચંદ્ર—જિન મહારાજની ૧ પિંડસ્થ ૨ પદસ્થ અને ૩ રૂપરહીત અર્થાત્ ૧ છદ્મસ્થ ૨ કેવળી અને ૩ સિદ્ધિ એ ત્રણ અવસ્થા ભાવવાની છે તેમાં નહવાણ પૂજન વિગેરે અંગ પૂજન અને અગ્ર પૂજન કરતાં છદ્મસ્થ અવસ્થા ભાવવી, ૧ અષ્ટ પ્રાતિહાર્ય સંયુક્ત ભગવંતની સન્મુખ જોતાં કેવળી અવસ્થા ભાવવી અને પર્યંકાસને તેમજ કાચાત્સર્ગ મુદ્રાવડે ભગવંતની સિદ્ધાવસ્થા ભાવવી. એ અવસ્થાત્રીક કહેવાય છે. અને તે જનદર્શન તેમજ જિનપૂજન વખતે સાચવવાના ત્રીક માટેની એક છે.

વિનયચંદ્ર—ત્રીક કેટલાં છે અને તેમાંના કેટલાં આપે કહ્યાં છે ?

જ્ઞાનચંદ્ર—૧ નિસિહી ત્રીક ૨ પ્રદક્ષિણા ત્રીક ૩ પ્રાણામ ત્રીક ૪ પૂજત્રીક ૫ અવસ્થાત્રીક ૬ દીશીત્રીક ૭ પ્રમાર્જનત્રીક ૮ વર્ણાદિઆલંબનત્રીક ૯ મુદ્રાત્રીક અને ૧૦ પ્રણિધાનત્રીક. એ પ્રમાણે દસ ત્રીક છે તેમાંથી આપણા જે પ્રસંગમાં થઈને નવત્રીકનું વર્ણન મેં કરેલું છે ફક્ત આઠમા આલંબનત્રીકનું વર્ણન કર્યું નથી.

વિનયચંદ્ર—આલંબન ત્રીક કોને કહીએ અને તે કેવી રીતે સાચવવું ?

જ્ઞાનચંદ્ર—જિનેશ્વરની ભાવપૂજન ચૈત્યવંદન, રતાવન, સ્તુતિ વિગેરે કરતાં શુદ્ધ શબ્દોચ્ચાર કરવો તે વર્ણનું આલંબન, તેના અર્થનું હૃદયમાં ચિંતવન કરવું તે બીજું અર્થનું આલંબન અને તે પ્રમાણે ભાવ પૂજન કરતાં જિન પ્રતિમાની સન્મુખજ દ્રષ્ટી રાખવી તે ત્રીજું પ્રતિમાનું આલંબન આ પ્રમાણે ત્રણ આલંબન સંયુક્ત જ ભાવપૂજન તે અત્યંત ફળદાયક છે.

૧ છદ્મસ્થ અવસ્થા ભાવવામાં એટલું વિશેષ છે કે નહવાણ પૂજન કરતાં કૌમારાવસ્થા (જન્મ સમયની બાળાવસ્થા) ભાવવી અને બીજી અંગપૂજન કરતાં રાજ્યાવસ્થા ભાવવી.

ધર્મ વિચાર:

૧૮૩

વિનયચંદ્ર—હે ખંધુ! આપે જિનપૂજ સંબંધી આવી રીતે મારા જેવા ખાળ જીવને ઉપચોગી જે કયન કરેલું છે તેથી હું આપનો ખડુજ આભારી થયાં છું તો હવે છેવટે તે ઉપર એક નાનું સરખું પણ રસીક અને જિનપૂજમાં ચિત્તને દૃઢ કરનારું દૃષ્ટાંત કહો જેથી મારા હૃદયમાં ખંધાચેલા જિન ભક્તિભાવ રૂપ અનુપમ મંદીરની ઉપર તે કળસ રૂપ થાય.

જ્ઞાનચંદ્ર— દ્રઢ અભિચીડી ઘણા માણીએ જિનપૂજ કરીને અનંત સુખ પામ્યા છે અને તેઓએ માણાંત પયેત પણ પોતાના નિશ્ચિત નિયમને છોડેલ નથી એવા દ્રષ્ટાંતો જૈન શાસ્ત્રોમાં છે પરંતુ હવે આ જિન મંદિર મંગળીક થવાનો સમય થવા આવ્યો છે માટે તમારા વિચાર પ્રમાણે હું પણ રામચંદ્રના ગંભીર ચરિત્રમાંથી રૂક્ત પૂજના સંબંધની તેની દ્રઢતાનું ચરિત્ર સંક્ષિપ્ત કહું છું તે સાંભળો—

વિચિત્ર મહારની શોભા સંયુક્ત લક્ષ્મિનું આશ્રય સ્થાનજ હોયની! એવી અયોધ્યા નામે નગરીમાં મહા પ્રતાપી ખાહુ ખળવડે શત્રુના સૈન્યને મર્દન કરનાર દશરથ નામે રાજા રાજ્ય કરતા હતા તેમના ૧ રામચંદ્ર ૨ લક્ષ્મણ ૩ ભરત અને ૪ શત્રુઘ્ન એ ચાર પુત્રોમાંના પહેલા બે પુત્રો વાલ્મીકેય ખળદેવની પદ્મીના દ્વારક હોવાથી તેમને પરસ્પર અત્યંત પ્રીતિ હતી. એકદા કોઈ કારણ મામ થયે પિતાના આદેશને વશ થઈને રામચંદ્ર, લક્ષ્મણ અને રામચંદ્રની પ્રીયા પરમ સતિ સિતા એ ત્રણે વનવાસ નીકળ્યા છે. પોતાની સાથે અખંડ રાજ્ય રિદ્ધિમાંથી કાંઈ પણ લીધા શિવાય રૂક્ત પહેરેલાં વસ્ત્રોજ રાખેલા હતા. કોઈ અનુચર પણ સાથે નહોતો.

તે ત્રણે રાજ્યવંશીએ સમકિતી જીવ હોવાથી પરમાત્માની પૂજા કર્યા શિવાય અન્નપાત્રી ગ્રહણ કરવાનો તેમને દ્રઢ નિયમ હતો. અને પોતે નીકળેલા વનવાસની રાણ ભૂમિમાં કોઈ પણ સ્થાનકે

૧૮૪

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

જિન મંદીર કે જિન પ્રતિમા તો નહોતી તેથી યોતાના નિયમને અનુસરીને તેઓએ આહાર પાણી ગ્રહણ ન કર્યા. એવી રીતે જિન દર્શન વિના અને ભોજન કર્યા વિના ત્રણ દિવસ ગયા પણ કિંચિત્ માત્ર તેમના પરિણામ શિથીજ થયા નહીં કહ્યું છે કે “ઉત્તમ પુરુષો માણ ત્યાગે પણ ગ્રહિત અભિગ્રહને છોડતા નથી.”

અઠમ તપસ્થાની પ્રાંતે અર્ધ રાત્રીને અવસરે તપ મહિમાને લીધે ધરણેંદ્ર આવ્યો અને રત્નમય શ્રી પાર્શ્વનાથની એ મૂર્તિ આપતો હવો તેથી રામચંદ્રાદિ સંતુષ્ટ થયા, પ્રભાદ પ્રાપ્ત્યા અને તપ કળનો મહિમા મગટ થયો. પ્રભાત સમયે શરીરાદિકની શુદ્ધિ કરીને શ્રી પાર્શ્વનાથની અનેક ઉપગરણોએ કરી ઉજવળ ભાવે પૂજા કરી, અઠમનું પારણું કર્યું અને પછી નિરંતર તે જિનગિંખને સાથે રાખીને ખાર વર્ષ પયંતના વનવાસમાં તેની પૂજા કરી યોતાના નિયમનું શુભ ભાવે પ્રતિપાલન કર્યું.

ખાર વર્ષને છેડે દશકંધર (ચણ) પ્રતિ વાસુદેવને હણી ત્રણ ખંડની રિક્તિ મેળવી, લંકા નગરીમાં યોતાની આણ પ્રવર્તીવી, સીતાને સાથે લઈ, અંતિ આડંબર સહીત ચતુરંગ સેના સંયુક્ત શ્રી અયોધ્યાપુરિમાં આવીને એક નવીન સિદ્ધાયતાન (જિન મંદીર) કરાવી તેમાં તે પ્રતિમા પરમોક્ષાસથી મહા મહોત્સવ કરીને રામચંદ્રજીએ પ્રતિષ્ઠિત કરી. તે જિનગિંખ મહા પ્રભાવીક હોવાથી તેની સેવા પૂજા દર્શન અને ભક્તિ વંદનાદિક કરતાં અનેક બધ્ય પ્રાણીઓના મનવાંછિત સફળ થયા યાવત્ સ્વર્ગમોક્ષાદિ સુખના ભોગી થયા અને પરમપદ પ્રાપ્ત્યા.

રામચંદ્રાદિક પણ તેમની સેવા ભક્તિ કરતાં રાજ સુખ ભોગવીને પ્રાંતે રામચંદ્ર દિક્ષા ગ્રહણ કરી ક્રેવળ જ્ઞાન પાળીને મોક્ષ ગયા, સીતા દિક્ષા પાળીને અચ્યુતેંદ્ર (પરમેશ્વર) થઈ, અને લક્ષ્મણ તો વર્તમાન વાસુદેવ પદવીથી અને નિકાચીત નરકાયુના ખં-

ધર્મ વિચાર.

૧૮૫

ધનથી કાળ કરી નરકે ગયા પરંતુ જિનપૂજા પ્રભાવથી અનેક મકારની મુખ સંપદા લોગવી ચાલત મોક્ષે જશે. એ પ્રમાણે જિનપૂજા પ્રભાવથી અને લીધેલા દ્રઢ નિયમને પાળવાથી તેઓ પરમ સુખના ભોગી થયા. કહ્યું છે કે—

वस्त्रैर्वस्त्राविभूतयःशुचितरोलंकारतोलंकृतिः.

पूष्यैःपूज्यपदंसुगंधीतनुतामंघैर्जिनेपूज्यते;

दीपैर्જાનમનાવૃતંનિરૂપમાભાગ્યદ્વિરજ્ઞાદેભિઃ,

સંત્યેતાનેકિમદુતંશિવપદપ્રાપ્તિસ્તતોદેહિનાં. ॥૧॥

ભાવાર્થ—શ્રી જિનેશ્વર ભગવાંતની વસ્ત્ર પૂજા કરવાથી ભલા વસ્ત્રની પ્રાપ્તિ થાય; અલંકાર જે મુગટ, કુંડળ, હાર, ખાનુ, કડા, કંદોરાદિક આભૂષણોથી પૂજા કરે તે ભલા અલંકાર પામે; પૂષ્ય પૂજા કરે તે ચક્રવર્તી તિથિકરાદિ પૂજ્યપદવી પામે, ગંધ ધુપ પૂજા કરવાથી શરીરે સુગંધીપાત્ર પામે; દીપપૂજા કરવા થકી આવર્ણ રહીત કેવળ જ્ઞાન કેવળ દર્શન ઉપમા રહીત (અનુપમ) ગુણ ઉપજાવે; તેા રત્નાદિક ખડુ મુદ્ય વસ્તુએ કરી મળુને પૂજે તે ભવ્ય પ્રાણી શિવ પદની પ્રાપ્તિ કરે તેમાં શું આશ્ચર્ય છે? કાંઈજ નથી. અર્થાત્ જિનેશ્વર ભગવાંતની દરેક પૂજા તથા મકારના અપાર સુખને પમાડનાર છે. માટે હે વિનયચંદ્ર! સંસારમાં શ્રદ્ધસ્થી પણ રહેનારા આત્મશ્રેયવાંછક પ્રાણીઓનું મુખ્ય અને અદિતીય કર્તવ્ય જિન પૂજા કરવી તેજ છે અને તેજ તેને સંસાર સમુદ્રનું શોષણ કરી વાંછિત મુક્તિ પૂરીએ પહોંચાડનાર છે. અલં વિસ્તરેભ્ય.

આ પ્રમાણે ધર્મ ચરણમાં પોતાનો અમુદ્ય વખત ફોકનારા તે અને મિત્રો જિનમંદીર મંગળીક થવાથી જિનેશ્વરના ધ્યાનમાં લીન થઈ પરસ્પર થી જ્યારૂંદ્ર કહેતા કરીને એકત્ર થવાનું મુકરર કરી વિખૂટા પડ્યા.

~*~*~*~

૧૮૧

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

સમક્ષિત.

(આરામનંદનની કથા.)

સાંધણ પાને ૧૭૩ થી.

વિદ્યાધરીઆ જેઓ કંચુકને માટે પરસ્પર કલેશ કરતી હતી તેઓનું એકાએક પ્રશંસનિય ઔદાર્ય જોઈને કુંવર પણ વિસ્મય પામ્યા અને તે ખંન જણીઆને બહેન કહીને ઘણા આગ્રહથી સ્વ નગરમાં તેડી ગયા ત્યાં તેમને કેટલાએક દિવસ રાખી પૂર્ણ પ્રીતી ભાવથી સારી રીતે આદરસત્કાર કરી સંતોષ ઉત્પન્ન કરાવ્યા તેમજ વ્યંતરને પણ ચોવ્ય બળીદાન વિધીથી સંતુષ્ટ કર્યો. જ્યારે તે વિદ્યાધરીઆએ સ્વપુર ગમન માટે આગ્રહથી કહ્યું ત્યારે પોતાની સહોદરીને વિદાય કરતો હોય તેમ આરામનંદન કુમારે સારી રીતે સાસરવાસો કરીને તેને વિદાય કરી. પોતે જે સુવર્ણ પુરૂષ દાટી આવ્યા હતા તે વ્યંતર પાસે મંગાવીને તેને પણ સન્માન પૂર્વક વિદાય કર્યો.

એ સુવર્ણ પુરૂષ થકી કુમારે અનેક જિનમંદીર, 'હોણાદાર, સ્વામી વત્સલ્ય, સુપાત્રદાન, મુનિરાજની ભક્તિ તથા સાધર્મિકની શેવા કરી પોતાનો દેશ જિનમંદિરે મંડીત કરી આખા દેશમાં જૈન ધર્મ પ્રવર્તીવ્યા.

એકદા 'ઉદ્યાનમાં શ્રીમદ્ જ્ઞાનભાનુ આચાર્ય સમવસર્યા છે' એવી ઉદ્યાનપાળકે આવીને રાજને વધામાણી દીધી. શ્રી વિઠ્ઠભરાજએ મુગટાદિ રાજ્ય ચિન્હ વરજ સઘળા આભરણો પહેર્યાં હતાં તે ઉદ્યાન પાળકને આપ્યા અને પોતે, આરામનંદનાદિ કુમારો પિજોરે પુરૂષ વર્ગ અને પટરાણી તથા પદ્માવતી પ્રમુખ સ્ત્રી વર્ગ તેમજ ચતુરંગીણી સેના સહીત આડંબરથી મુનિ મહારાજના દર્શન નિમિત્તે ઉદ્યાન તરફ ચાલ્યા. અહીંઆ ઉદ્યાનમાં તો જેમની અનેક દેવતાઓ શેતા કરેછે, જેમની ભવ્ય છબોને મગ્ગદ પમાડનારી અલૌકિક નિ-

સમકિત.

૧૮૭

સ્પૃહી વાણીથી, ગંધહસ્તીના ગંધથી ખીળ હસ્તીઓ નારી જાય છે તેમ, પરમતના ઉન્મત વાદીઓએ પલાયન કર્યું છે, આચાર્યના છ-ત્રીશ ગુણોએ અલંકૃત છે અને જેઓએ પોતાના નામ પ્રમાણે જ્ઞાન રૂપી સૂર્યના પ્રકાશથી અજ્ઞાન રૂપી તિમિર સમુહનો નાશ કર્યો છે એવા જ્ઞાનભાનુ આચાર્ય અનેક ભવ્ય જીવોને પ્રતિબિંબ કરતા હતા. વિક્રમરાજ તેમની સમીપે ગયા અને મુનિ મહારાજનું છેદેથી દર્શન થયું કે તરતજ સમગ્ર પરિવાર સાથે અંજળીપદ પ્રણામ કરી પાંચ અભિગમન સાચવી નજીક આવી ત્રણ પદક્ષિણા દઈ યથા યોગ્ય રીતિએ વંદન કરી યથોચિત્ સ્થાનકે બેઠા. આચાર્ય ભગવંતે અનેક પ્રકારના દૃષ્ટાંતો સાથે દેશના દીધી.

આચાર્ય ભગવંતની કુદ સાકર કરતાં પણ મધુર વાણીથી જેમણે “સંસાર અસાર છે, મોક્ષ શિવાય ખીન્નું કંઈપણ નિશ્ચય સુખ નથી, અને તે મેળવવાને ચારિત્ર શિવાય ખીન્નું કંઈ પણ ઉત્કૃષ્ટ સાધન નથી તેમજ સંસારના કામ વિકાર અને રાજ્ય સંપદા તથા કુટુંબ પરિવાર ફક્ત ભવ ભ્રમણના હેતુ છે” એમ જાણવું છે એવા વિક્રમરાજ અને વિશાળબુદ્ધિ પ્રમુખ અનેક ભવ્ય જીવોએ પોતાનો ગૃહભાર સ્વસ્વ પુત્રને ભળાવી, અડાઈ મહેલસવ કરી શુદ્ધ ભાવે કરીને મવજર્યા ગ્રહણ કરી. તથા જેઓના ચિત્ત સંસારથી ઉદાસ થયા છે, જેઓએ સંસારનું યથાર્થ સ્વરૂપ જાણ્યું છે અને જેમને જિન વચનની સંપૂર્ણ પ્રતીત થઈ છે પરંતુ ચારિત્ર હોવે અશકત છે એવા આરામનંદનાદિ ઘણા ભવ્ય જીવોએ દેશવિરતીપાત્રું ગ્રહણ કર્યું. મુનિ મહારાજને પણ દેશના સમાપ્ત કરી નગર લોક સ્વસ્થાનકે ગયા અને તે નગરમાં કેટલોક ઉચિત કાળ રહીને આચાર્ય પણ અન્ય ગ્રામ પ્રત્યે વિહાર કરી ગયા.

એકદા પદ્માવતી દેવીએ સ્વપ્નામાં પૂર્ણ કળસ દીધો, દેખીને જાગી અને આરામનંદન પ્રત્યે કહ્યું હે પ્રાણનાથ! મેં સ્વપ્નામાં પૂર્ણ ક-

૧૮૮

શ્રીજીનર્મ પ્રકારા.

બસ દીઠો છે તેનું કું કળ માસ થશે. કુંપરે કહ્યું કે હું ગીયા તને મહા પુન્યવંત અને ગુણ રૂપ જળે ભરેલો એવો સૌભાગીમાં શિરદાર પુત્ર થશે. સુપન શાસનમાં કહ્યું છે કે “માતઃકાળ થતા સમયમાં દીઠેલું સ્વપ્નું તારત કળદાયક થાય છે.”

પદ્માવતીને તેજ દિવસથી ગર્ભ રહ્યો અને શુભ ડોહણા સંપૂર્ણ થતો તે ગર્ભ અનુક્રમે વૃદ્ધિ પામવા લાગ્યો. નવ માસ પરિપૂર્ણ થયે શુભ મુહૂર્તે પદ્માવતીએ પુત્ર પ્રસવ્યો. આ શુભ ખખર આરામનંદનને થતાં તેણે વધામણી દેનારને ઘણી પાક્ષીસ આપી. યાચકોને દાન દીધું અને નગરમાં સ્થાને સ્થાને મહોત્સવ મેડાવ્યો, શુકલ પક્ષના ચંદ્રની પેઠે દિવસાનુદિવસ રૂપ કળાની વૃદ્ધિ પામતો તે પુત્ર વધવા લાગ્યો. માત પિતાએ સખને અનુસરીને પૂર્ણ કળસ નામ પાડ્યું અને અનુક્રમે તે ઉમ્મર લાયક થયો. એકદા આરામનંદનના સમકિતની પરીક્ષા નિમિત્તે એક દેવાંગનાએ આવીને પૂર્ણ કળસને શરીરે જવર વિકુચ્ચો તેને માટે અનેક વૈધોના ઔષધ ઉપચાર કરતાં પણ કાંઈ ટીકી લાગી નહીં. વૈધોશ્રમિત થયા અને નિરૂપાયપાતું ખતાવવા સઘળો પરિવાર શોકસાગરમાં નિમગ્ન થયો.

એટલામાં તે દેવાંગના એક મંત્ર વાદીનું રૂપ લઇને ત્યાં આવી અને કેટલાએક ઢોંગ કર્યા બાદ છેવટે તેણે કહ્યું કે “જો આરામનંદન પોતે અમુક યક્ષનું પૂજન કરશે તોજ આ અસાધ્ય જવર ઉતરશે અને નહીં તો આ જવરના વ્યાધિથી કુંવરને મારું થશેજ નહીં એમ નક્કી સમજવું.” મંત્ર વાદીના આવા વચન સાંભળીને આરામનંદને કહ્યું કે “હું વિતરાગ પિતા બીજા દેવને નમસ્કાર પણ કરવાનો નથી તો પૂજનની તો વાતજ શી. જે જ્ઞાની મહારાજને દીકું હશે તે ખતરો તેમાં બીલકુલ ફરફાર થઈ શકવાનો નથી માટે હું કોઈ પણ યક્ષની પૂજા કરીશ નહીં” આવી રીતના આરામનંદનના વચન સાંભળીને મંત્રવાદી બોલ્યો કે જ્યારે એમજ

સમકિત.

૧૮૪

છે ત્યારે આ પૂર્ણ કળસને સારું પાણુ થવાનું નથી અને ખચવાનો પાણુ નથી. આરામનંદનને ખીજ કુટુંબી વર્ગે ઘણા સમજાવ્યા અને કહ્યું કે “વખત વિચારવો જોઈએ, ઈકની એક પકડી બેસવું તે કાંઈ ઠીક નહીં માટે તમે યક્ષની પૂજા કરો અને પૂર્ણ કળસને આરામ નિપજવો” તો પાણુ આરામનંદન પોતાના ચિત્તથી ખીજકૂલ ડગ્યા નહીં અને બોલ્યા કે હું દેવ કરીને નમું કે પૂજું તે શ્રી અરિહંતને, ગુરુબુદ્ધિએ વંદન નમન સત્કાર કે શેવા ભક્તિ કરું તે ગિનાક્ષામાં વર્ષનારઃ સુમાધુને અને ધર્મ બુદ્ધિએ આરાધું, પ્રાણુ કરતાં અધિક પ્રીય ગાયું અને સંસાર સમુદ્રમાંથી ઉદ્ધાર કરનાર સમજું તે શ્રી દેવળી ભાષિત જૈનધર્મને. ખીજ રાગદેષ મોહમત્સરાદિકે સંયુક્ત કુદેવને, કંચન કામનીએ સંયુક્ત અને સંસારને વિષે ખુંચી રહેલા તેમજ પોતે બુડનાર અને ખીજને બુડાડનાર એવા કુચરને તેમજ જે ધર્મ મિથ્યાત્વરૂપ અંધકારે યુક્ત છે એવા કુધર્મને કદી અંગીકાર કરું નહીં, વાંકુ નહીં, પૂજું નહીં, સ્તવું નહીં, અનુમોહું નહીં તેમજ સારા પાણુ જાણું નહીં માટે તમારે કોઈએ એવો આશ્રહ કરવો નહીં હું પ્રાણુાંતે પાણુ મારા લીધેલા નિયમથી ચલિત થવાનો નથી અને શરણુ પાણુ શ્રી અરિહંત દેવનુંજ મેં રાખેલું છે જેથી સર્વે વિદ્ધો સ્વયમેવ નષ્ટ થઈ જશે એવી મને દૃઢ પ્રતીત છે” આવા તેના દૃઢ વચનો સાંભળીને તેમજ તેનું અંતઃકરણ નિર્મળ જાણીને દેવાંગનાએ તરતજ મંત્ર વાદીના રૂપનો ત્યાગ કરી પોતાનું ખરું સ્વરૂપ પ્રગટ કર્યું અને તેની ધૈર્યતા, દૃઢતા તેમજ પૂર્ણ શ્રદ્ધાની પ્રશંસા કરી, પોતાના અપરાધની ક્ષમા માગી, સ્વ વિકર્ષિત જપરતું અપહરણુ કરી, પોતે તેના સમકિતની પરીક્ષા નિમિત્તેજ આવેલી હતી એમ કહી, સ્વરથાનકે જતી હવી.

પૂર્ણ કળસ કુમારે પાણુ અનુક્રમે કળાચાર્ય સમીપે બેઠાંતેર કળાઓ શીખી યૌવનાવસ્થા પ્રાપ્ત થયે ઘણી રાજ કન્યાઓ

૧૯૦

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

સાથે પાણી ગ્રહણ કર્યું અને સંસારિક મુખને અનુભવવા લાગ્યો. આરામનંદન અને પદ્માવતી પણ અંતર્યત શ્રાવકના સમકિત મુખ પાર વ્રતનું નિરતિચાર પ્રતિપાલન કરી આયુષ્ય પૂર્ણ થયે શુભ ભાવ સંયુક્ત કાળ કરી સ્વર્ગે ગયા, ત્યાં દેવલોક સંપન્ની સ્વર્ગ સુખને અનુભવી મનુષ્ય જન્મ પામી યાવત્ મોક્ષ પ્રત્યે પામશે.

હે લવ્ય પ્રાણીઓ! પૂર્વોક્ત પ્રકારે સમકિત પાળવાથી આ લોક અને પરલોકમાં સુખ સંપદાની પ્રાપ્તિ થાય છે. સમકિતની પ્રાપ્તિ પ્રાણીને અતી દુર્લભ છે કહ્યું છે કે

સુલહોવિમાણવાસો, એગચ્છાદ્દમેદ્દાણિસુલહા

દુલહોપુણજીવાણં, જિણવરસાસણેવોહી ॥૧॥

અર્થ—વિમાનવાસ એટલે દેવગતી પામવી તે સુલભ છે, એક છત્રી પૃષ્ઠી કરવી અર્થાત્ ચક્રવર્તિપાત્રું પામવું તે પણ સુલભ છે પરંતુ જીવોને આ શ્રેષ્ઠ એવા શ્રી જૈનશાસનમાંથી બોધી બીજ જે સમ્યક્તા તેની પ્રાપ્તિ ખરેખર દુર્લભ છે. ઇતિ.

વર્તમાન ચર્યા.

નોકારીશી ખહાર મુકાયા—સર્વે શ્રાવક બંધુઓને વિદિત હશે કે સંવત ૧૯૪૧ ના ફાલ્ગુન માસમાં શેડ આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીમાંથી દ્રવ્ય ઉપધાન કરનારા શા. નથુ ધરમશી શા. દેવચંદ નથુ, શા. ભાઈચંદ હેમચંદ, ગાંધી જગન જેઠા તથા શા. જગન મુલજી એ પાંચ નિમકહરામી નોકરોને અમદાવાદના સંગે નોકારીશી ખહાર મુકીને તે ડરાવનો આપ્યા આર્થાવૃત્તમાં અમલ થવાને તે ગામત મુદ્રાંકીત કરાવીને પત્રદારાએ ખાખર આપ્યા હતા. તે ઉપરથી દરેક મોટા શહેરોમાં તે ડરાવનો અમલ થયેલો પરંતુ શ્રીપાલીતાણા જે કે આપણા સર્વે જૈન બંધુઓને માન્ય

વર્તમાન ગર્ભા,

૧૮૧

સર્વોત્કૃષ્ટ શ્રી શત્રુંજય તીર્થે અતંકૃત હોવાથી અને પર્વના દિવસે ઉપર ત્યાં દરેક રથજેથી સંઘનું આગમન થયેલું હોય છે તેથી તે રથજે તેઓને નોકારશીથી દૂર કરવાની આવશ્યકતા છતાં ત્યાંના માણસોએ સારેપ્પ સુરસિંહજીના મતિકુળપાણીથી તેમજ તેવા નિમકડરામીઓના પક્ષમાં ત્યાંના સંઘના મુખ્ય શેડીઓએ હોવાથી તે ઠરાવ ત્યાં અમલમાં આવેલો નહીં. પરંતુ દુર્બુદ્ધિ મનુષ્યનો તેના દુષ્કૃત્યનો ખદલો અંતે માસ થયા શિવાય રહેતો નથી અને ધર્મે ન્ય અને પાપે ક્ષાય એ સર્વ માન્ય કહેવતને અનુસારે દુષ્કૃત્યના કર્તાઓને તેના દુષ્કૃત્યનો ખદલો મળવાનો સમય આવ્યો. દૈવની અનુકુળતા થઈ સિદ્ધ દોષના અધિષ્ઠાયક દેવની કૃપાદ્રષ્ટી જૈનમંદુઓ તરફ થઈ આખંડ મોઢ પ્રતાપ મહારાજ શ્રી માનસિંહજી રાજ્યગાદી ઉપર આવ્યા, અને તે નિમકડરામીઓને માટે કરેલો ઠરાવ ખાગુ અમલમાં આવ્યો. જેનો ટુંક હેવાલ અત્રેના સંઘના મુખ્ય મુખ્ય સદસ્યો શ્રી પાલીતાણુ માહા સુદ ૮ મે ગયેલા તેમની તરફથી મળ્યો છે તે ગ્રાહક વર્ગને જાણ થવા લખીએ છીએ.

આ સમયે શ્રી અમદાવાદથી શા લગવાનજી લક્ષ્મીચંદની સ્ત્રી છહરી પાળતા સંઘ લઈને શ્રી પાલીતાણુ પધારેલા તેઓનો વિચાર નોકારશી કરવાનો હોવાથી તેમણે કારણને આવીને પોતાનો તેવો વિચાર જાહેર કર્યો જેના ખખર ત્યાંના અંધમીઓના પક્ષકાર અને અંધમતિના શેડીઓને પડવાથી તેમણે સંઘવણ પાસે જઈ કેટલીએક ગેરવ્યાજખી સલાહ આપી તેમનો વિચાર ફરવવા પ્રયત્ન કર્યો પણ તે શ્રદ્ધાળુ બાઈએ પોતાનો વિચાર ન ફરવતાં શ્રી અમદાવાદથી શેડજી સારેપ્પ મેમાબાઈનો તથા શેડ મનસુખબાઈનો તારદારા અભિમાય મંગાવ્યો અને તેમના તરફથી પ્રત્યુત્તર મળ્યો કે “શ્રી મુંબાઈ, અમદાવાદ, અને ભાવનગરવાસી સદસ્યોએ કહે તેમ કરો.” આવેલ અભિમાય મુજબ તેમણે તે ત્રણ શહેરના સદસ્યો પાસે પોતાનો વિ

૧૯૨

શ્રીજીનધર્મ પ્રકાશ.

ચાર મગઠ કર્યો અને તેથી નોકાશીના નોતરા દેવાનો માહા વઢી ર
શનીવારની રાતે આડ કલાકે તમામ સદગ્રથો કારખાનામાં પધાર્યા.

આ સમયનો દેખાવ ખરેખર રમણીક હતો. ખાબુસાહેબ ખ-
દ્રીદાસ કાળીદાસ, ખાબુસાહેબ પનાલાલ પુતમચંદ, શેઠ પરશોતમદાસ
પુંજશા, શેઠ ત્રીકમલાલ વાડીલાલ, શેઠ ચીમનલાલ નગીનદાસ, શેઠ
વીરચંદ દીપચંદ શેઠ ખાલાલ મેઘરામ, શેઠ અનોપચંદ મયુકચંદ,
(ભરૂચવાળા) શા. વીરચંદ રામવલ્લભી. જો, શેઠ મોહનભાઈ મગ-
નભાઈ, શા. મગનલાલ રામચંદ, શા. લલુભાઈ સુરચંદ, શા. લલુ-
ભાઈ ધનજી વિગેરે મુંખાઈ તથા અમદાવાદ નિવાસી ગ્રહસ્થો, વોરા
જશરાજ સુરચંદ, શા. આણંદજી પુરપોત્તમ, વોરા તારાચંદ ઠાકર-
શી, શંઘવી જગજીવન રાવચંદ વિગેરે ભાવનગર નિવાસી ગ્રહસ્થો,
આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીના મુનીમ ઇંદરજી મકનજી દેશાઈ
ડેપુટી મુનીમ ઇશ્વરલાલ અમૃતલાલ દવે અને સુમારે પાંચશેથી સા-
તશે પરદેશી તેમજ પાલીતાણાના શ્રાવકોનો સમુહ કારખાનાના મધ્ય
ભાગમાં ખીરાજેલો હતો. સર્વ સદગ્રહસ્થોના પધારવા નંતર નિરંતરના
રીવાજને અનુસરીને પાલીતાણાના શેડીઆઓને આમંત્રણ કરવામાં
આવ્યું જે ઉપરથી શેડ. બેચર જીકા, ગાંધી હાવા કલાણ તથા કપા-
શી ગગજી હંકુ શિવાય પાલીતાણાના સઘળા સંભવીત ગ્રહસ્થો આવ્યા.
નહિ પધારેલા ત્રણ શેડીઆઓને બોલાવવા માટે વારંવાર માણસ
બોકાવવા છતાં સુમારે ત્રણ કલાક સુધી તેઓ આવ્યા નહિ અને
ઇંદરજી ભાઈને પોતાની પાસે આવવા કહેવારાવું. ઇંદરજીભાઈ શેઠ
આણંદજી કલ્યાણજીના મુનીમ હોવાથી તેમને પોતાની પાસે તેડા-
વવા તે પ્રત્યક્ષ અઘટીત હતું છતાં ખાબુ સાહેબ જવા ગંભીર સદ-
ગ્રહસ્થોએ તે માંગણી કબુલ રાખી અને તેઓને તેમની પાસે જઈ
આવવા કહ્યું. તેઓ તેમની પાસે ગયા અને તરતજ બેચરશેઠ શિવાય

જેનવર્ગ પ્રકાશનો વધારો માથ અંતે ફાલ્ગુન સંવત ૧૯૪૨.

ખીબ જો ત્રણ જણ સહિત પાછા આવ્યા. જોઈ ન આવ્યા તેનું કારણ કહત તેઓને નીમકહરામી નથુ વિગેરેનો પક્ષ કર્યો. અને કારખાનાની અણુટ દોલત હુટી જનારને પુઠી આપવી તેવું હતું. તેમજો મોકલેલા ગાંધી હાથા કલાણ તથા ગગળ કપાસીએ જેવ પામે માગણી કરી કે નથુને એક માસની મુદત આપો તેટલી મદતમાં જે તે ન પતાવે તો તેને નોકારથી બહાર મુકવે. આ સવાલનો જવાબ સંધની આજ્ઞા મુજબ ઝવેરી મોહનલાલે આપ્યો કે આ સમયે તેને મુદત આપવા માટે સંધ એકે ત્ર થયેલા નથી પરંતુ નોકારથીના નોતરા દેવા માટે મળેલા છે માટે તે વાત દરમ્યાન લાવવાની જરૂર નથી છતાં કદાચ તમારે તે બાબત દરમ્યાન લાવવી હોય તો તેને પ્રથમ ગઈ ચેતરીએ તમારા ઘણા આચરુને લીધે છ માસની મુદત આપવામાં આવી હતી જેને આજે અચાર માસ થયા છતાં તેણે પતાવવાની કાંઈ પણ કીલચાલ કરી નથી એટલુંજ નહીં પણ અવાપી પર્વે. ત મુદત માગીને જોને કરેલ અનીતિના બદલા ન મળે તેવી માગણી કરે છે તો તે કબુલ કરવામાં આવતી નથી. આ પ્રમાણેનો પ્રત્યુત્તર સાંભળી આવેલા બે જણા બોલ્યા કે અમે જોઈને પુછી આવીએ, સંધે કહ્યું કે અમને અત્રે એક કા થયા ત્રણ કલાક ઉપરાંત થયેલા છે અને તેથી હવે જે કામ કરવાનું તે શરૂ કરીએ છીએ માટે તમે જોઈને લઈને સત્તર આવો. તેઓ ગયા અને અત્રે કામ શરૂ થયું.

પ્રારંભમાં ઝવેરી મોહનલાલએ અમદાવાદના સંધ તરફથી ગયા વરસના ફાલ્ગુન માસમાં બહાર પડેલા ઠરાવ પત્રોમાંની એક નકલ કારખાનાના દફતરમાંથી વાંચી સંભળાવી કહ્યું કે આ ઠરાવનો અમલ સર્વ રથજે થયા છતાં અત્રેના શેઠીઆઓ વિભ્રમ મતિવાળા હોવાથી અત્રે થયા નથી તેથી તે ઠરાવ આજે અમલમાં આવે છે. અને ગઈ કાલે એટલે મહાવદી ૧ મે અત્રે સંધના નોતરા દેતી વખતે શ્રી મહુવાવાળા શા. ક્તેચંદ ઉપરાજ જેમને દેવ-

૨

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

દ્રવ્યની ઉચાપત કરવાના તેમજ દેશાસરના વહીવટના ચોપડા ઘણા પ્રયાસ કર્યા છતાં પણ સંઘને ન સોંપવાના કારણસર મુંખધની જૈન ઐશોસીઐશનની સલાહથી ભાવનગરના સદ્ગ્રહસ્થોએ મહુવે જઈને અનેક પ્રકારે સમજાવતાં પણ ન સમજવાથી સંઘથી દુર કરેલ છે તેમને અત્રે પણ દુર કરેલ છે. દેવદ્રવ્યનું ભક્ષણ કરી ખાકી રહેલ મિલકત તથા વહીવટી ચોપડાઓ મુખ્ય મુખ્ય શહેરના સંઘ આગ્રહ કર્યા છતાં પણ ન સોંપવા અને સઘજો હીસાખ ન સોંપી દેવો એવા અન્યાયી જનને સંઘથી દુર કરવો અને તેની સાથે કોઈએ પણ વ્યવહાર ન કરવો એ દરેક જૈન ખંધુનું કર્તવ્ય છે માટે તેને પણ સદરહુ પાંચની સાથે આજ નોકારશી ખહાર મુકવામાં આવેછે. તે પછી ઇંદરજીભાઈએ તેઓને નોકારશીથી દુર કરવાને દરેક દેશાવરના મુખ્ય ગ્રહસ્થો તરફથી આવેલ અભીપ્રાય વાંચી ખતાવ્યાનંતર શ્રી અમદાવાદ નિવાસી જિન ગુણગાનમાં રકત કેસવલાલ શીવરામે નીચે પ્રમાણે કવિતા વાંચી સંભળાવી.

સર્વેષા એકંત્રીસા.

આ અવસર અવલોકી ઉચ્ચ, આરાધ્યોને સ્ત્રી અરિહંત,
મોહ ધર્મને મગણુ સાંભળો, વીમળાચળ પેદી વિરતંત;
વાઈસરાયના મુખ્ય ઝવેરી, બાહુસાહેબ બદ્ધીદાર,
કલકેતોથી કૃપા કરીને, આપ પધારી કરી પ્રયાસ;
હિંદુસ્થાન તણા આવકની, મુંખધ મધ્યે મુખ્ય સમાજ,
પનાલાલજી પ્રમુખ ગેબરો, આનંદે આવ્યાછો આવ;
દીપચંદ કુળદીપક આવ્યા, વીરચંદ્યા થઈ આવુર,
મુનંજ્યનો કરો મુધારો, જૈની ગ્રહસ્થો તમે જરૂર. ૧
અમદાવાદ થકી આવ્યાછે, મગનભાઈ બહાદુરના બાળ,
મનુર વિગણણુ મગનભાઈ, આ મુળી વાત કરશે સંગાળ;
વાડીલાલના પુત્ર વિવેકી, વીથા ત્રીગાળીમાં મનવંત,
વીક્રમલાલ અહીં તમે પધારી, ગિરિવરના કામે પ્રણવંત;

વર્તમાન અર્થા.

વહીવટ કરનારા પ્રતિનિધીઓ, મહિષી પરચોતમદાસ,
 બાલાબાઇ પ્રમુખ પધાર્યા, ધારી મનમાં અતિ ઉદ્ધાસ;
 બાવનગર સદગ્રહસ્થો આબ્યા, બાવ ધરો મનમાં બરપર,
 શત્રુજ્યનો કરો સુધારો, જેની ગ્રહસ્થો તમે જરૂર. ૨
 પંચસેન રાધવજી રૂડા, મુંબઈ આદ્ય સમાજ પ્રધાન,
 મોહનભાઈ છે મંત્રી બીજા, ધર્મ વિશે રાગે નીજ દયાન;
 ઇત્યાદીક આવક વિદેશી, યાત્રા કરવા આબ્યા આવ,
 અધિક દીવસના છૂટા ઉબરા, સુખાને સદગ્રહસ્થો સર્વત્ર;
 નગરજો, વંડે શ્રીપુરમાં, વર્ષે સાત ઉપર વિખ્યાત,
 હિંદુસ્તાન તણા આવકની, સખા બરી મોટી સાક્ષાત;
 વીમળાચળનો સોખો વહીવટ, આવીને ઇંગ્લેન્ડ હજુર,
 શત્રુજ્યનો કરો સુધારો, જેની ગ્રહસ્થો તમે જરૂર. ૩
 પ્રતિનિધી પ્રતિપાદન કરી આ, મુંડી કાઢીને ચાળીય,
 આઠ કર્ષા વહીવટ કરનારા, સ્થાનિક પ્રતિનિધી બચીય;
 એક સાહેબના અમલ વિશે, આ દેવદ્રવ્યનો વળીઓ ડાર,
 અમળીત અમળત યઈ ઉચાવત, લોપણ અણ નથી ઉચાર;
 અટપટીઆ નોકરનો આંતે, રાત દીવસ રાખો વિધાસ,
 આગમમાં જાડા નવ કિલ્લા, તમામનો નવ કર્ષા તપાસ;
 વજી શરમ સૌ હો તપાસો, મહા સહીત લાવીને શુર,
 શત્રુજ્યનો કરો સુધારો, જેની ગ્રહસ્થો તમે જરૂર. ૪
 નાથુ ધરમજી પ્રમુખ નોકરો, જુઓ નીકળ્યા નીમકદરમ,
 ફૂટ ખુદીએ કરી ફૂટલા, દરોસરના આપા દામ;
 અમલકાર આદેશરજના, હલકા કરીઆ ચોરી હેમ,
 સંચ બદાર મુખે એ થકને, પાપી ઉપર ચાનો પ્રેમ;
 આવકનો શત્રુ યઈ એણે, ફૂડા ઉભા કરીઆ કેસ,
 આવી નૂપના નેક રાજ્યપી, મૂળ્ય ઉપર ચોળાઈ મેસ;
 પક્ષપાત કરનારા તેના, દોરોને પણ મુકો દુર,
 શત્રુજ્યનો કરો સુધારો, જેની ગ્રહસ્થો તમે જરૂર. ૫
 લાલુ મનજીને મન્ય મન્યજે, પાપી પોગળ કર્યુ પ્રકાશ,

૪

શ્રીજીનધર્મ પ્રકાશ.

જેના અંમથી શુનુંજયમાં, તરકટીએને ઉપજ્યો ત્રાસ;
 બાવનગરની જૈન પ્રસારક, તણા સલાસદને સાળાય,
 કુટીલ છગનને કેદ કરાવ્યો, પૂન્ય બાંધતા કરી પ્રયાસ;
 ગોઠી ભાજન પ્રમુખ ગરીબ જન, કળ નેવેથી પ્રમુખ જે ખાય,
 તેના ધરની પાન ખીડી પણ, જમતા આવક જન શંકાય;
 આતો લાખો હુંટી આતા, કાળા મુખના ચમને કુર,
 શુનુંજયનો કરો સુધારો, જૈની ગ્રહશ્યોતમે જરૂર. ૬
 ચડેલ સોખા શ્રી જિન આગળ, કદી કરે ને વકલા મુન,
 માઠી ગતિએ જાણ બાપડા, પોતાનું પરવારે પુન્ય;
 અભડાવેછે કરીએ અળગા, સદા નીવારી તેના સંગ,
 અરે બાયલા બલે ખરખડે, રાખીને આ અવસર રંગ;
 રાજજનને સન્માન મળે ને, કુટુલોક સવળા દંડાય,
 અખલોડી આ ત્યાય અવર જન, અધગ કાળે નવ કરવા જાણ;
 શીવ સુત કેશવ સંઘ કુપાથી, અદ્વતીસ છે આનંદીત હર,
 શુનુંજયનો કરો સુધારો, જૈની ગ્રહશ્યોતમે જરૂર. ૭

કવીતા વંચાઈ રહી પરંતુ તેડવા ગએલા બાઈઓ શેડને તે-
 ડીને આવ્યા નહીં એટલે ગુમાસ્તા છોટાલાલને શેડને આમંત્રણ
 કરવા મોકલ્યા તેની સાથે ઉત્તરોત્તર શેડાઈ ભોગવતા આવેલા પ-
 રંતુ દુર્જનનો સંગ કરવાથી છુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થયેલા અને મુર્ખ સલાહકા-
 રોની અવળી સલાહથી અકાર્યમાં તત્પર ભેગરશેડ કહેવાનાં કે “અ-
 ગારે ડાકોર સુરસંગઠનાં શોગ હોવાથી અમે નોકારશીના નોકારા
 માની શકતા નથી, માટે એકત્ર થયેલા સંઘ મરણ મુદ્દખા કરે”
 શેડનો આવો જવાબ સાંભળીને તથા શેડ વિગેરે જે ગાર વાળા
 શિવાય સઘળા પાળીતાણા વાસી શ્રાવક બાઈએને હાજર બોધ
 સર્વેનો હુકમ માંગતા ચોતરફથી નોકારા માન્ય કરવાનો નાદ પા-
 હાર પડતાંજ ઇંદરજીબાઈએ વાળાવું કે ન વાળા શિવાય નોકાર-
 કારશીના નોકારા દેવાય છે માટે કોઈને કાંઈપણ તકરાર હોય તો
 થોડો. એક પણ શ્રાવક તરફથી વાંધો તેવામાં આવ્યો નહીં અને

વર્તમાન સ્થિતિ.

૫

તરતજ સર્વે જૈન પંથુઓની એક સરખી પ્રસન્નતાથી તે દુઃકૃત્યને આદરનારા છ જાણને મુકીને નોકારશીતા નોતરા પ્રસિદ્ધ રીતે દેવાયા અને “શ્રી આદીશ્વર ભગવાનનો જય” બોલી સભા વિસર્જન થઈ.

માંગળીક કાર્ય થયા બાદ દુર્ગતો સર્વે એકત્ર થઈ અનેક પ્રપંચો રચવા લાગ્યા, તોફાન કરવાની ધારતી ખતાવી, પોતાના થઈ પામે નોતરા દેવાની મનાઈ કરી વિગેરે અનેક દુઃકૃત્યો આચર્યા પાણુ અંતે “ધર્મે જય અને પાપે ક્ષય” એ કહેવત મુજબ પાપીઓનું કાંઈ આલું નહીં, ફાગટના કાળા મુખ થયા અને નોકારશી અત્યંતાનંદ સાથે જમી અને ધર્મ પક્ષનો જયજયકાર પ્રવર્ત્યો.

આ પ્રસંગે અમારે દ્વિત પાળીતાળાની ઉત્તરોત્તર શોભાઈ ભોગવનાર બેચરશેઠને તેમજ તેના સલાહકારોને તેઓના હિતાર્થે કહેવાની જરૂર પડેછે કે દેવદ્રવ્યનું ભક્ષણ કરનારનો સંગ અથવા પક્ષ કરવો તે દુર્ગતિનું તેમજ અપયશનું સાધન છે માટે બદ સલાહકારોની સલાહ ન ચાલતા જે કાર્ય કરવાથી પૂન્યોત્પત્તિ થાય, કીર્તિ પ્રસરે અને શોભાઈને લાગેલું લાંછન દુર થાય તેવા કાર્ય કરે નહીં તો થએલી અપકીર્તિમાં વધારો થશે એટલુંજ નહીં પાણુ પાપના ભોક્તા થઈ પડશે. અમે ધારીએ છીએ કે અમારો પવિત્ર જ્ઞાનનું તે ઉપર વિચાર ન કરતાં મૂંઝવે તેઓ સત્વર ધર્મ પક્ષ જ ધોણુ કરશે.

એક આખુંદણ્ડ પ્રજાબુદ્ધતા પ્રરજાનામાંથી મોટી રકમના

ઉચ્ચાપત કરનાર અ-લેગાર.

નથુ ધરમશીને પકડી લાવ્યા.

એક આખુંદણ્ડ કલ્યાણજીની પેઠીમાંથી જેણે અગણિત દ્રવ્યનો જોર ઉપચાર કર્યો છે અને લાખો રૂપિયા ખોતે ઉચ્ચાપત કર્યો એવા નિમકદશમ નથુ ધરમશી જેની ઉપર યાદી એક ચુદત

૬

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

અગાઉ ભાવનગરની ફાજદારી કોર્ટમાં ફાજદારી કેસ મંડાએલો છે અને જેને સોનગઢના આસીસ્ટન્ટ પોલીસીકલ એજન્ટે ખીન ગુન્હેગાર હરાવ્યો હતો તેને હાલના ન્યાયી પોલીસીકલ એજન્ટ ગુન્હેગાર હરાવી પાળીતાણા સંસ્થાનને ભાવનગર તરફ સોંપી દેવા હુકમ કર્યો છે. અને તે હુકમ મુજબ હાલમાં તે નથુ ધરમશીને તા. ૧લી માર્ચને દીવસે ભાવનગર પકડી લાવ્યા છે. કેસનું છેવટ આવતાં સુધી ભાગી નાશી ન જાય તેવી સરતથી રૂ.૨૦૦૦ નો હાજર જામીન લઈ તેને છુટો કર્યો છે. સાંભળવા પ્રમાણે તે ગુન્હાથી મુક્ત થવાને પોતાના મરખંચી દાવો ખેલવામાં મશગુલ રહ્યા કરેછે પરંતુ આશા છે કે ભાવનગરના દયાળુ અને ન્યાયી અધિકારી વર્ગ પાસે એવા ગુન્હેગાર ફાવી જશે નહીં અને તેને પોતાના દુષ્કૃત્યનું ફળ અવશ્ય પ્રાપ્ત થશે.

(સમસ્ત જૈન વર્ગમાં અત્યંતાનંદોત્પાતક સમાચાર.)

અત્યંત હર્ષ પુર્વક જાણાવીએ છીએ કે જ્યારથી પાળીતાણા સંસ્થાનની રાજ્યગાદી ઉપર અખંડ પ્રાદ પ્રતાપ ડાકોર શ્રી માનસીંહજી ખીરાબ્યા તે વખતથી આવક વર્ગે પોતાના અંતઃકરાણામાં જે શુભ આશા ધરાવી હતી તે ધારણા પર આવી છે અને અઘાપી પર્યંતના ડાકોર સાહેબ અને આવકો વચેના સઘળા તકરારોનું સંતોષકારક રીતે સમાધાન થયું છે.

સાચ ડાકોર સુરસીંહજી સાથે અનેક જાતની તકરારો થયા પછી થોડા વર્ષથી ચુંડકા ખાખતનો તકરાર ઉડવાથી અત્યંત તીવ્રે યાત્રા કરનાર યાત્રાળુઓ પાસેથી એ દુષિઆ પ્રમાણે સેંકડો લેવામાં આવતું હતું, જેથી ઘણા ગરીબજનોના દીવ ખાહુજ દુષિન

વર્તમાન વર્ષા.

૭

થયા હતા. તે પ્રાપ્તનો નિવેડો દર વરસે ૩૧૫૦૦૦)ની રકમ આપવાના ઠરાવથી તા. ૮મી માર્ચને રોજ આવ્યો છે. આ ઠરાવ આજીમ વરસને માટે થયેલો છે. તેમાં કેટલાએક ઠરાવો અગાઉના ઠરાવ તેમજ રીવાજને અનુસરીને ખંતે પક્ષકારોને સંતોષકારક રીતે થયેલા છે. (જેના ઠરાવની નકલ નવા વર્ષના પહેલા અંકમાં આપવામાં આવશે) આ ઠરાવે આખા ભારત વર્ષી શ્રાવકજનોના હૃદયને અત્યંત સંતોષ ઉત્પન્ન કર્યો છે. અગર જો કે ધારણા કરતા તેમજ અગાઉના ઠરાવ કરતાં જરૂરી રકમ મુકરર થઈ છે તોપણ ઘણા વર્ષથી મુળ ઘણેલા તકરારની સમાપ્તિ સંતોષથી અને ખંતે પક્ષના હર્ષિત ચિત્તથી થઈ છે એ ઘણું આનંદજનક કહેવાય. આ પ્રાપ્ત ઘણાજ પ્રકુલિત ચિત્તથી ઉદાર દીલના યશસ્વી ઠાકોર સાહેબને અમે મુખારકપ્રાદી આપીએ છીએ અને ઇચ્છીએ છીએ કે તેઓ આવા શુભ કાર્ય કરી યશ પ્રાપ્તિ કરવામાં અને મુખ શાંતિમાં ખોતાનું દીર્ઘાયુષ્ય મુખરો અને તેમનું રાજ્ય દીન પ્રતિદીન આપ્રાદી પ્રત્યે પામે !!!

તથાસ્તુ.

હરીગીત ઝંડ.

ઉદાર જેહ અપાર સાર, વિચારનારજ રાયજે,
 જે રાજ્ય માંડી ન્યાય નિર્માળ, દુર્ગાગી હંડાયજે;
 એ રાયના રાત્રુ સરવને, ત્રાસ ત્રાસજ ભાવજે,
 મહારાજ શ્રી માનસિંહજીનું, અચળ રાજ્યજ રાખજે. ૧
 તે તખ્તનસીન થયા પછી નિઃશંક સૌ સુખીયા થયા,
 મહીમા અને વળી યશે વર્ષે એ, રાજ્ય તેથી દુઃખ ગયા;
 જગ હામ હામે કીર્તિ મસરી, તેથી પાણુ અધિકી થયે,
 મહારાજ શ્રી માનસિંહજીનું, અચળ રાજ્યજ રાખજે. ૨
 મહારાજ આ મહીપાળને, અતિ દીર્ઘ આયુષ્ય આપજે,

૯

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

નરનાથનું કોટે કરીને, રાજ્ય બેશબ થાપ્યો;
 મળા ઉપર છે ધ્યાર તેનો, અધિક તેથી તો થયો,
 મહારાજ શ્રી માનસિંહજીનું, અચળ રાજ્યજ રાખ્યો. ૩
 નૃપતિ તણે યશ અચળ, યાવતુચંદ્ર આ જગમાં રહો.
 નિજ મળ પ્રણ પ્રેમથી, ચિત્તમાં સદા તેને ચહો;
 સૌ શત્રુ તનનું સૌર્ય મળુ, વેગેથી આપ વિહાર્યો,
 મહારાજ શ્રી માનસિંહજીનું, અચળ રાજ્યજ રાખ્યો. ૪
 હે નાથ જોડી હાથ કહું, સૌ સાથ હુંતો ઉચરી,
 તસ કષ્ટ મલુચ નષ્ટ કર્યો, દુષ્ટ જનને દુર કરી;
 વિદ્યા વળી તસ પુષ્ટ હોયો, શત્રુનું પાળ ભાગ્યો,
 મહારાજ શ્રી માનસિંહજીનું, અચળ રાજ્યજ રાખ્યો. ૫

સભાના પ્રમુખ શા. કુંવરજી આણંદજીએ
 બિન બિન સ્થળે લીધેલી

શાખા સભાની મુલાકાત

શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીના સંબંધના આત્મહીતકારી કાર્ય
 નિમિત્તે અત્રેથી અમારી સભાના પ્રમુખ શા. કુંવરજી આણંદજી ખ-
 હાર ગામ ગયા હતા. પોતાની મુસાફરીમાં કાર્ય શિદ્ધિ કરી તેઓએ
 સૂર્યપુર મધ્યેની ખીજ નંખરની શાખા સભાની મુલાકાત લીધી હતી.
 ત્યાં તેઓના આવાગમનના હર્ષ નિમિત્તે કાલગુન સુદી ૧ ને દિવસે
 જૈન પંથુઓની એક મોટી બહેર સભા સમિતિ પરાપર આડ કુ-
 લાકે કબુતરખાનાના ઉપાશ્રયમાં મોટા હોલની અંદર બરવામાં આવી
 હતી. સુમારે પાંચસો જૈન પંથુઓ આ શુભ પ્રસંગનો લાભ તેવા
 માટે પધાર્યા હતા. તે પ્રસંગે મી. કુંવરજીએ “ધર્મવિચાર (નિયમો
 ગ્રહણ કરવાની આવશ્યકતા)” એ વિષય ઉપર ધાર્મિક અગરકારક
 ભાષણ આપું હતું જે શ્રવાણ કરવાથી સર્વે અવકાશીઓના મન

વર્તમાન ચર્ચા.

૬૮

સારી રીતે રંજન થયા હતા એટલુંજ નહિ પણ એક ઉત્સાહી યુવાને
તો સર્વે નિયમે ગ્રહણ કરી શાખા સભાના સભાસદ થવાને કબુલત
આપી હતી અને છેવટે ઘણાજ હર્ષ સાથે સાડાનવ કલાકે સભા વી-
સરજન થઈ હતી. ગ્રામાની સઘળી વ્યવસ્થાનો તપાસ કરી ચાલતા
માગની દ્વિતીયા તિથીને દિવસે તેઓ ભગુપુર સ્થળે ઉતર્યા હતા.

ભગુપુરમાં ચાલતા વર્ષના પૌષ માસની શુક્લ ત્રયોદશીને દિ-
વસે એક મોટી જાહેરમીઠીંગળાબુસારોળ રાયધનપતિસિંહજી ખડા-
કુરના પ્રમુખપણા નીચે ખોલાવીને અત્યંતાનંદ સાથે અમારી સભા-
ની ત્રીજા નંબરની શાખાનું શેઠ. મગનલાલ મેલાપચંદ પ્રમુખ તથા
શેઠ ડાહ્યાભાઈ દલપતભાઈ મંત્રી એ પ્રમાણે અધિકારી વર્ગની નીમ-
નોક સાથે તથા કુલે આઠ સભાગદાથી સ્થાપન થયેલું છે. તેથી તેમણે
ત્યાં ઉતરી માગીને તેમજ અર્વાચીન રમણીક જિન મંદીરોના મંદી-
રોના દર્શનનો અમૂલ્ય લાભ મેળવીને સત્વર સઘળા સભાસ-
દોની મુલાકાત લીધી હતી. ત્યાં પણ સભાની વ્યવસ્થાનો તપાસ કરી
એક સભાસદનો સંખ્યામાં વધારો કરી તેજ દીવસે સાંજે વડોદરે
ઉતર્યા હતા.

વીરક્ષેત્રને વિષે તૃતીયાના પ્રથમ પ્રહરમાં અનેક ગુણ સંપન્ન
મુનિ મહારાજ શ્રી આત્મારામજીના દર્શનો લાભ લીધા હતા. તે
દિવસે ત્યાં દિક્ષા મહોત્સવનો વરમારો હતો. મોટા આડંબરથી વર-
મારો ચડી પરબુ કાશીની વાડીએ ગયા હતા. તે પ્રસંગે મહારાજે
શ્રી આનંદવિજયજી (આત્મારામજી) ના શિષ્ય મુનિરાજ શ્રી હંમ-
વિજયની તથા શાંતિ વિજયજીના સદ્ગુણોથી તથા અમારી સભાના
સભાસદ ઝવેરી માણિકલાલ મેલાભાઈના સ્તુત્ય પ્રયાસથી ત્યાં રાખ્ય
ગભા સ્થાપવાનો વિચાર ઘણા દીવસથી ચાલતો હતો તે સિદ્ધ થવા-

૧૦

શ્રીજૈનધર્મ પ્રકાશ.

નો સમય જાણી તેજ સ્થળે રાત્રે આઠ કલાકે જૈનપંથુઓની મોટી સભા ભરવાનો સાદ અવેશી માણેકલાલ ઘેલાભાઈ તરફથી પડાવવામાં આવ્યો હતો. સંઘ્યા સમય થયો કે તરતજ ઘણા જૈનપંથુઓનું પ્રમુક્ષિત હૃદયથી ત્યાં આવાગમન થવા લાગ્યું. થોડા વખતમાં તે આવકોના મોટા સમુદયથી તે સ્થળ ભરાઈ ગયું. પરાપર આઠ કલાકે સભાનું કામ શરૂ થયું હતું. પ્રમુખ સ્થાને સૂર્યપુરવાસી શ્રેષ્ઠ કન્યાજીભાઈ શંકરદાસ ખીરાજ્યા હતા. આઘમાં અવેશી માણેકલાલ ઘેલાભાઈએ સભા ભરવાનું કારણ કહી બતાવ્યું હતું. તે પછી મી. કુંવરજીએ “આણંદજી કલ્યાણજી, મનુષ્યજન્મ, વિદ્યાભ્યાસ, નિયમ ગ્રહણ, અને શાખાના સ્થાપન સંપંધી” સુમારે દોઢ કલાક સુધી ભાષણ આપ્યું હતું. ભાષણની અસર ઘણા જૈનપંથુઓના હૃદય ઉપર થઈ હતી એવું અદાર યુવાન આવક ભાઈઓના નિયમ ગ્રહણ કરી મહાના સભાસદ થવાના હર્ષભય પોકારથી જણાયું હતું અને તરતજ ત્યાં અમારી સભાની ચોથા નંબરની શાખાનું સ્થાપન અપાર આનંદ સાથે કરવામાં આવ્યું હતું. અને તેજ પ્રસંગે કપડવંજવાસી બે ભાઈઓ ભરૂચની સભામાં દાખલ થયા હતા. ખીજે દીવસે ભારતવર્ષી જૈનપુરતકાલયની ઓફીસમાં દાખલ થયેલા સભાસદોની મીટીંગ ભરવામાં આવી હતી અને તે પ્રસંગે ત્યાંની શાખાના પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ પુશાલભાઈ ગુલાબચંદ, મંત્રી અવેશી માણેકલાલ ઘેલાભાઈ તથા વૈદ્ય મગનલાલ ચુનીલાલ અને ખબતચી ગાંધી કૃતેચંદ લાલચંદ એ પ્રમાણે અધિકારી વર્ગની ચુંટણી કરવામાં આવી હતી અને તે પછી મી. કુંવરજી તરફથી “સંપ” ઉપર કેટલુંએક વિવેચન થયું હતું.

આ પ્રમાણેના હર્ષદાયક સમાચાર માત્ર કરી તેઓ કાદગુન સુદી ૫ ને દીવસે અને આવ્યાછે.

નિર્માન ગર્ભા.

૧૧

પાળીતાળાના તારના સમાચાર.

ફાલગુન સુદી ૬ ને દિવસે પાળીતાળા તરફથી હર્ષદાયક સમાચાર તાર મારફતે આવ્યાછે. મહેર સાહેબ અને શાવકો વચે એવીકની પહેલી તારીખથી અમલમાં આવવાને ઠરાવ થયેલા છે. તે અગાઉના વીધ દીવસ યાત્રાળુઓને વગર મુંડકે યાત્રા કરવાનો કાર્યવાહી માનસિંહજીએ હુકમ કર્યોછે અને તેથી દરેક શાવકોના ચિત્ત હર્ષથી ઉભરાઈ ગયાછે અને સિદ્ધાચળજીને ભેટવા તૈયાર થયાછે.

શ્રી ભાવનગરના સંઘ તરફથી ફાલગુન સુદી ૬ મે મળેલી

જાહેર સભા.

ખાણુ સાહેબ ખદ્દીદાસ કાળીકાદાસ શ્રી રત્નજય તીર્થ સંઘની કાર્યનો સંતોષકાર નીવેલો. લાવીને ફાલગુન સુદી ૬ ની મીકસ ટ્રેનમાં ભાવનગર પધાર્યા તેની ખુશાલી ખાતર તેમજ તેમણે કરેલા શુભ કાર્ય સંબંધી પ્રયાસને માટે તેમનો યથા યોગ્ય સન્કાર કરવા સાડ રાત્રીના ખરાખર આઠ કલાકે શ્રી સંઘના મકાન માંહેની બ્યા-ખ્યાન શાળામાં શ્રી સંઘ તરફથી એક જાહેર સભા ભરવામાં આવી હતી અને તેમાં સુમારે ૫૦૦ ઉપરાંત ગ્રહસ્થો હાજર થયા હતા. ખાણુ સાહેબને પ્રેસીડેન્ટ તરીકે ખીરાબવા બીનંતી કરવામાં આવી હતી અને તેઓ ખીરાબવા ખાદ સભાનું કામ શરૂ થયું હતું ત્યાર ખાદ ખાણુ સાહેબે કરેલા મુકાર્યની પ્રશંસા બીજેર વિવિધ વિષય ઉપર વોરા. અમરચંદ જસરાજ, શા. કુંવરજી આણંદજી, શા. વિ-રચંદ રાઘવજી તથા શા. મુળચંદ નથુભાઈ કેટલુંજેક ખોલ્યા હતા, છેવટે મુખ્ય સાહેબનો ઉપગાર માની ખરાખર નવ કલાકે સભા ખરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

આવી રીતે સભાઓ ભરવાથી ઘણી જાતના લાભ ઉત્પન્ન

૧૨

શ્રીજિનધર્મ પ્રકાશ.

થાયછે સુકાર્યોમાં પ્રયાસ કરનારને જીવી સભાઓ ભરીને ચાલ્ય મ-
ત્કાર કરવાથી તેમને ઘાયુંજ ઉનેજન મળે છે અને તેથી દિન પર-
દિન વીશેષ રીતે પ્રયાસ કરી ધર્મ કાર્યમાં તનમન વળી ધન
અર્પણ કરેછે.

જિનસ્તુતી.

પ્રેમે કરીએ પ્રણામ, પ્રભુજને. પ્રેમે૦ એ આંકણી.

દુઃખના હર્તા મુખના કર્તા,

વંછીત પૂરણ સ્વામ.

પ્રભુજને૦ ૧

શ્રી જિનવરતું પૂજન કરતાં,

પામો સુખ તમામ.

પ્રભુજને૦ ૨

પાર્શ્વ પ્રભુ મુજ અંતર વસીયા,

છોડી હોળ દમામ.

પ્રભુજને૦ ૩

નિર્વિદ્ધે આ વર્ષજ પહેલું,

વ્યતીત થયુંછે તમામ.

પ્રભુજને૦ ૪

મહેર નજરથી નિશદિન કરજો,

સુખ સંપદ વિશ્રામ.

પ્રભુજને૦ ૫

જ્ઞાનાભ્યાસમાં વૃદ્ધિ કરજો,

વંછીત પુરજો સ્વામ.

પ્રભુજને૦ ૬

જેન ધર્મ પ્રસારક મંડળી,

નીત્ય નીત્ય કરેછે પ્રણામ.

પ્રભુજને૦ ૭

—૦૦૦૦૦૦૦—

જૈનધર્મ પ્રકાશ

પુસ્તક ૧ લું

સંવત ૧૯૪૧ ના ચૈત શુદ્ધ ૧૫ થી સંવત ૧૯૪૨ ના
કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫ સુધી.

અંક ૧૨

પ્રગટ કર્તા.

શ્રી જૈનધર્મ પ્રસારક સભા

ભાવનગર

અમદાવાદમાં

પુનાપ્રેસ પી. એન્ડ સન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું.

અંક ૧૮૦૦ સને ૧૮૮૫-૮૬

મૂલ્ય વર્ષ ૧ નો કુલ ૩૧-૦-૦ ટપાલ અર્થે ૩૦-૩-૦

વાર્ષિક અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧ વિન રત્નુતિ (કવિતા)	૧-૧૭-૩૩
૨ મારો હેતુ.	૨
૩ જ્ઞાન. (મહાત્મ્ય અને મહત્ત્વ સુંદરિની શાસ)	૪
૪ પ્રાણુતિપાત (હરિભજ કથા)	૬
૫ સત્ય. (અમલપૂત મરિત) ૧૩-૨૭-૪૧-૬૦-૭૮-૯૬-૧૦૬-૧૨૫	૧૨૬-૧૪૬
૬ મુનુજ્ય	૧૬-૨૬-૪૩-૬૩-૬૦
૭ મુક્તિ માર્ગ	૧૮
૮ જ્ઞાનાર્થ મરિત	(શ્રી સુધર્મા સ્વામીજી) ૨૦
"	(શ્રી સચ્ચંદ્રસૂરીજી) ૮૬
૯ મર્મ વિચાર	(વિન દર્શન) ૩૪-૫૩
"	(વિનપૂત) ૧૨૧-૧૩૩-૧૫૩-૧૬૫-૧૮૨
૧૦ સમકિત (આરામનંદનની કથા) ૩૮-૫૭-૭૪-૯૨-૧૧૭-૧૨૮-૧૫૭	૧૬૬-૧૮૬
૧૧ જ્ઞાન પ્રાપ્તિના રૂપરત્ના સંબંધી નિબંધ	૪૬
૧૨ જગતકર્તા અંકત. (કવિતા)	૬૫
૧૩ વૈરાગ્ય રસ.	૬૬
૧૪ મર્મદરશી.	(જગદગિત પદ્યરસ કથા ૬૬
૧૫ હરિભજ અને વાંતમી (જગદગામી ચતા કાવ્યનું પંચાંકી નાટક)	૮૧-૧૧૭-૧૪૫-૧૬૧-૧૭૭
૧૬ શ્રેષ્ઠ આણંદજી કલ્યાણજી અને તેના પ્રતિનિધીઓ	૬૭
૧૭ વર્તમાન ગચ્છા	૧૦૧-૧૦૩-૧૬૦
૧૮ અત્યંત એકાંકરક મૂલ્ય (અવેરી બાઈબિંદ આજીકંચંદ)	૧૦૩
૧૯ આત્મ સદ્ગોષ્ઠ.	૧૦૫
૨૦ મોંતરસ (કવિતા)	૧૪૪
૨૧ ખુશી ખખર (શ્રી મુરતમાં ખાંચની રૂપરત્ના)	૧૪૬

लवंगमनी पहोंच.

१-३ कोहारी वेलुवाध होधछ.

१-० शा. नमगछवन वधमान

१-० शा. हरेछवन देवचंद

१-० शा. मल्लोव माझिकचंद नानछ

१-० शा. ठिका होरा

१-३ श्री ललाक्षपुर पंग मगरन

१-३ शा. नमचंद मुणचंद

१-३ शा. परमाचंद मुणचंद

१-३ शा. मकनछ सोमकरण

१-३ शा. रतनचंद सोमकरण

१-३ शा. सोमपाण होरछ

१-३ शा. मगन जोतम

१-३ शा. दीपचंद दीयालचंद

१-३ शा. करपुरचंद रपचंद

१-३ शिड गोक्षणाध होधतराम

१-० शा. श्रीमगछ मुणगछ

१-० शा. गुनीवाध लखमीदास

१-३ शिड सुरेचंद नानावाध

१-३ शा. मकनवाध नानीनवाध

१-३ शा. लखमी वीराचछ

१-३ शा. लखवाध लालछ

१-३ शा. नरपचंद मोहनचंद

१-३ शा. लखवाध माझिकचंद

१-३ शा. पेमचंद देवचंद

१-३ शा. नमगछवन होधतराम

१-३ शा. वीरपाण दीपचंद

१-३ शा. मगन जोतम

१-३ शा. मोतीचंद माकरचंद

१-३ शा. लखवाध मकनचंद

१-३ शा. मगरचंद नानाचंद

१-३ अकतर नमनादास पेमचंद

१-३ शा. रपछ मोतीछ

१-३ शा. गोपाणछ दीपाण

१-३ सोधनी सुंदरछ मकन

१-३ अवेरी बाण्ठा होरीचंद

१-३ शिड लालावाध मंछाराम

१-३ शा. श्रीकम पुंन

१-० शा. नानचंद रामचंद

१-३ शा. मल्लोव वेलछ

१-३ सोधनी वीरचंद रामचछ

१-३ अवेरी सइपचंद बोणीदासजी

१-३ अवेरी लुराभाध लालवाध

१-३ अवेरी मेनावाध काणीदास

१-३ शा. लखवाध वलछ

१-३ शा. वधा लखवाध

१-० वारा करमन देमछ

१-० शा. वीरछ बोधा

१-३ सोधनी दुलचंद कमणशी

१-३ शा. मोतमचंद होरछ

१-३ शा. नमगछवन सोमगचंद

१-३ शा. नानीनदास कपुरचंद

१-३ शा. लखवाध पुंन

१-३ अक पाडीवाध पानाचंद

१-३ शा. रतनचंद मुणचंद

१-० शा. गोपीचंद दीपचंद

१-० शा. वेलचंद रामछ

१-३ शा. मगन नुदर

१-३ शा. कुरेर मगुर

१-३ पानाचंद माझिकचंद

१-३ देवचंद न्हा

૧-૩ શા. મુનીલાલ બાબાજી

૧-૦ વારા ઝવેર સૂર્યંદ

૧-૦ શા. જગા માવજી

૧-૦ બાતસાર ગીરધર કંકલ

૧-૦ શા. ગાંડા કગા

૧-૩ શા. જ્યેંદ્ર મુલાખચંદ

૧-૦ શા. છગન હાડિ

૧-૩ શેઠ પ્રેમાબાઈ હેમાબાઈ

૧-૩ શેઠ દલપતબાઈ બાબુબાઈ

૧-૦ શા. બીખા મુળજી

૧-૩ શા. પાનાચંદ ગોવીંદજી

૧-૦ શા. ડાયા વીરલ

૧-૦ વારા દેવચંદ કલ્યાણજી

૧-૩ શા. પરસોતમ ચાંપરી

૧-૦ ઝવેરી જીવણ હેમરાજ

૧-૦ શા. ગેતશી મુળજી

૧-૦ શા. છોટાલાલ વેલશી

૦-૧૪ શા. ખીતામર જીવન

૧-૩ શા. જમનાદાસ મુશાન

૧-૦ સંઘવી સવચંદ વેદચંદ

૧-૩ શેઠ વેલચંદ દેવચંદ

૧-૩ સહીત મુળચંદ દામા

૧-૩ બકીત દીપચંદ ગચુ

૧-૦ શા. જુહા લીલાધર

૧-૩ શા. ઉશ તારાચંદ

૧-૦ શા. મુળચંદ કાળા

૧-૧ શેઠ મનમુળબાઈ ભાગુભાઈ

૦-૬ શેઠ કલાણુબાઈ શંકરદાસ

૧-૩ શેઠ સામળદાસ નામુભાઈ

૧-૩ શા. નામજી ત્રીસનજી

૧-૩ શા. તીવરશી ભગવાન

૧-૩ શા. કપુરચંદ દીપચંદ

૧-૩ શા. ગોપાળદાસ નારણજી

૧-૩ બાણશાળી કરાળચંદ વડેર

૧-૩ શા. મગનલાલ રતચંદ

૧-૦ શા. ગોરધન આપરશી

૧-૩ શા. કાળીદાસ બાણજી

૧-૩ શા. આમરામગર તેજ

૧-૩ સહીત કુલચંદ વામરામ

૧-૩ શેઠ કુલચંદ રગનાથ

૦-૩ પ્રેમચંદ હરખા

૦-૨ શા. દેવશી મુળજી

૦-૩ શા. તેજ આણંપાજી

૧-૩ ગાંધો જુહા વીરા

૧-૩ શા. ધોબાણ દામજી

૧-૩ શા. વીક્રમદાસ તારાચંદ

૧-૩ શા. હરજીવન માનચંદ

૧-૩ શા. સુરજમલ જગમી

૧-૩ શા. ઇંદરજી જુહાબાઈ

૧-૩ શા. બીમજી દામજીની

૧-૩ શા. નેમચંદ ડુંગરશી

૧-૩ શા. ડાકરશી દેવરાજ

૧-૩ શા. ગોરારજી દેવરાજ

૦-૧૩ શા. કેળાણચંદ સરાના

૧-૦ શા. દામજી દીપક

૧-૩ શા. જગમલ મુળજી

૧-૩ શા. જીવીંદ્ર મુળજી

૧-૩ શા. મુળચંદ મુળજી

૧-૩ શા. વીરચંદ માનજી

૧-૩ શા. વામજી આમરામ

૧-૩ શા. વીરજી મુળજી

૧-૩ શા. જગમલ નામજી